

Cumhuriyetin ilânının ellinci yıldönümünün kutlanması hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu İçişleri, Millî Eğitim ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 5'er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/658; C. Senatosu : 1/147)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 761'e 1 nci ek)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 5748*

23 . 1 . 1973

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Millet Meclisinin 22 . 1 . 1973 tarihli 40 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Cumhuriyetin ilânının ellinci yıldönümünün kutlanması hakkında kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

*Sabit Osman Avcı
Millet Meclisi Başkanı*

Not : Bu tasarı 26 . 4 . 1972 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 29 . 11; 15 . 12 . 1972; 12, 22 . 1 . 1973 tarihli 11, 21, 39 ve 40 nci birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 761)

Geçici Komisyon raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyonu
Esas No. : 1/147
Karar No. : 1
Sıra No. : 2*

20 . 2 . 1973

Yüksek Başkanlığa

Başkanlığınızca Komisyonumuza havale edilmiş bulunan «Cumhuriyetin ilânının 50 nci yıldönümünün kutlanması hakkında kanun tasarısı» nın Millet Meclisince kabul edilen metni, Komisyonumuzda Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle tetkik edilmiş, metin aşağıda belirtilen değişikliklerle kabul edilmiştir.

1. -- Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşunun 50 nci yılının kutlanması söz konusu olduğuna göre, tasarının başlığının «Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşunun 50 nci yıldönümünün kutlanması hakkında kanun tasarısı» olarak değiştirilmiştir.

2. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

3. — Komisyonumuz, Türkiye Cumhuriyetinin 50 nci yıldönümünde özellikle,

İstiklâlimize, tarihi haklarımıza ve yurdumuza yapılmış bulunan haksız saldırılara karşı milletçe direnişimizin, saldırgan düşmanları yurdumuzdan kovmak için şahlanan millî şuur ve Millî Mücadele ruhunun,

«Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir,» ilkesini temel sayan insan hak ve hürriyetlerine dayalı, millî, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyetinin doğuş ve gelişiminin,

Cumhuriyetimizin varlık ve hayat sebebi olan Atatürk inkılabının millî hayatımızdaki önemli rolünün,

Millî Mücadelemizin mazlum milletlerin kurtuluş çabalarına önder ve örnek oluşunun,
Modern Türk Devletinin dünya milletleri arasındaki yerinin,
«Yurtta Sulh, Cihanda Sulh» ilkesine bağlılığımızın,

Türk Milletini, kaderde, kıvançta ve tasada ortak, bölünmez bir bütün halinde, millî şuur ve ülkü sırafında birleşmesi gereğinin, dile getirilmesi kanaatindedir.

Tasarının 2 nci maddesi bu amacı sağlayacak şekilde değiştirilmiştir.

4. 3 ncü maddede belirtilen amacı sağlamak, kutlamaya halkımızın bir bütün halinde katılmasına imkân vermek, kutlamayı en küçük köylere kadar yaygınlaştırmak için, merkezde kurulan «50 nci yılı kutlama Yüksek Kurulu» ndan başka, illerde kutlama kurulları, ilçe, bucak ve köylerde kutlama komiteleri kurulması, öngörülmüş ve madde bunu temin edecek biçimde değiştirilmiştir.

5. Tasarının 4 ncü maddesi Millet Meclisi, Millî Eğitim Komisyonunca kabul edilmiş bulunan 6 ncü maddenin, komisyonumuzca küçük bir değişikliğe uğratılması suretiyle meydana gelmiştir.

6. Cumhuriyetin 50 ncü yılında, bu mutlu olayı anıtlatacak eserler yapılması komisyonumuzca gerekli görülmüştür. Ancak bu alandaki gayretlerin, teşkil edilecek fonla sınırlı bulunduğundan sadece Sivas Kongresinin yapılmış bulunduğu Sivas ilimizde Cumhuriyet Üniversitesinin kurulması kabul edilmiştir.

50 ncü yıldönümü vesilesiyle, yurt sathında, çeşitli seviyede eğitim kurumlarının açılması gerekli görülmüşse de bunların Millî Eğitim Bakanlığınca plânlanmış olduğu düşünülerek, metin bu istikamette değiştirilmiştir.

7. Millet Meclisi, Millî Eğitim Komisyonunca kabul edilen 5 ncü madde 6 ncü madde olarak aynen alınmıştır.

8. Millet Meclisi, Millî Eğitim Komisyonunca kabul edilmiş bulunan 3 ncü madde, komisyonumuzca bâzı küçük değişiklikler yapılarak, 7 ncü madde olarak alınmıştır.

9. Millet Meclisince kabul edilen 8 ncü madde, komisyonumuzca bâzı küçük değişiklikler yapılarak, 8 ncü madde olarak kabul edilmiştir.

10. Millet Meclisince kabul edilen ve kutlama faaliyetlerine malî destek sağlayan 7 ncü madde, bâzı küçük değişikliklerle 9 ncü madde olarak kabul edilmiştir.

11. Millet Meclisi, Millî Eğitim Komisyonunca kabul edilmiş bulunan 9 ncü maddeye, komisyonumuzca «5 ncü maddede gösterilen hizmetlere ait hesap usulleri», baş kısmına ilâve edilerek 10 ncü madde olarak kabul edilmiştir.

12. Millet Meclisince kabul edilen 10 ncü ve 11 ncü maddeler, 11 ve 12 ncü madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	Üye
Samsun	Kayseri	Sivas	
<i>F. Tevetoğlu</i>	<i>S. Turan</i>	Söz hakkım mahfuz olmak üzere	<i>C. Ertuğ</i>
		<i>Â. Altay</i>	
Üye	Üye	Üye	Üye
Konya	G. Antep	Tokat	Tabii Üye
<i>F. Halıcı</i>	<i>İ. Tefik Kutlar</i>	<i>A. Altuntaş</i>	<i>S. O'Kan</i>
Üye	Üye	Üye	Üye
Edirne	Kocaeli	Ankara	Tabii Üye
<i>N. Ergeneli</i>	<i>L. Tokoğlu</i>	<i>İ. Yetiş</i>	Söz hakkım saklı <i>M. Özgüneş</i>

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ
METİN

*Cumhuriyetin İlanının Ellinci Yıldönümünün
Kutlanması hakkında kanun tasarısı*

Kapsam :

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyetinin Ellinci Yıldönümü, bu kanun esasları içinde kutlanır.

MADDE 2. — «Cumhuriyetin Ellinci Yıldönümünün Kutlama Programı» Bakanlar Kurulunca teşkil edilecek «50 nci Yıl Kutlama Yüksek Kurulu» tarafından düzenlenir.

Program, (Egemenlik Kayıtsız Şartsız Milletindir) düsturunu varlığına hayat kaynağı yapan, Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşu ile birlikte insan hak ve hürriyetlerine dayalı millî, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletinin doğuş ve gelişmesini; Atatürk inkılâplarının millî hayatımızdaki önemli rolünü; modern Türk Devletinin dünya milletleri arasındaki yerini; insan hak ve hürriyetlerini geliştirme ve koruma azmini; «Yurtta Sulh, Cihanda Sulh» ülküsüne bağlılığını; Türk Milletinin, bütün fertleriyle kâdarde, kıvançta ve tasada, ortak, bölünmez bir bütün halinde millî şuur ve ülküler etrafında toplanmış gerekliliğini ve bunun faydalarını bütün imkânlardan yararlanarak içte ve dışta duyurmak, anlatmak ve kavratmak amacını gütmelidir.

MADDE 3. — Cumhuriyetin 50 nci Yıldönümünün kutlanması, hazırlanacak programa göre 26 Ekim 1973 günü saat 15'te başlar ve 30 Ekim 1973 günü saat 24,00'te sona erer.

MADDE 4. — Cumhuriyetin 50 nci Yıldönümü münasebetiyle, 1973 yılı içinde :

a) Yurdun her tarafında konferans, kongre, seminerler ve festivaller tertibi; kitap, broşür, film ve öğretici malzeme yayını; madalya, pul, rozet dağıtımı ve tedavülü ile sair hususlar ayrıca programlanır.

b) Okulu olmayan köylerde program dışı 300 ilkokul, tespit edilen geri kalmış illerde yaptırılarak 29 Ekim 1973'te Cumhuriyet ilkokulları olarak açılması hazırlıkları ıkmal edilir.

Bu 300 okulun dağıtımında okullaşma oranı düşük olan illere öncelik tanınır.

GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ
METİN

*Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşunun 50 nci
yıldönümünün kutlanması hakkında
kanun tasarısı*

Kapsam :

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Kutlama programlarının başlıca amacı :

Milletimizin istiklâline, tarihî haklarına ve yurdumuza yapılan haksız saldırılara karşı milletçe direnişi, saldırgan düşmanları yurdumuzdan kovmak için şahlanan millî şuur ve millî mücadele ruhunu,

«Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir» ilkesini temel sayan, insan hak ve hürriyetlerine dayalı, millî demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetinin doğuş ve gelişimini,

Türkiye Cumhuriyetinin varlık ve hayat sebebi olan Atatürk inkılâbının millî hayatımızdaki önemli rolünü,

Türk millî mücadelesinin mazlum milletlerin kurtuluş çabalarına örnek ve önder oluşunu,

Modern Türk Devletinin dünya milletleri arasındaki yerini,

İnsan hak ve hürriyetlerini geliştirme ve koruma azmini,

«Yurtta Sulh, Cihanda Sulh» ilkesine bağlılığını,

Türk Milletinin bütün fertleriyle kâdarde, kıvançta ve tasada ortak bölünmez bir bütün halinde millî şuur ve ülkü etrafında birleşme gereğini bütün imkânlardan yararlanarak içte ve dışta duyurmak, anlatmak ve kavratmaktır.

MADDE 3. — Kutlama faaliyetlerini plânlamak, koordine etmek ve gerekli programları hazırlamak üzere Bakanlar Kurulunca (Ellinci Yıldönümü Kutlama Yüksek Kurulu) kurulur. Bu kurulun üye sayısı, görev ve yetkisi Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

Mahallî kutlama programlarının hazırlanması ve yürütülmesi için illerde il kutlama kurulları, ilçe, bucak ve köylerde kutlama komiteleri teşkil edilir.

Bu kurul ve komitelerin kuruluş, görev ve yetkileri valiliklerce düzenlenir. İl, ilçe ve bu-

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

c) Yüksek öğrenim kuruluşu bulunmayan ve Cumhuriyetin temelini attığımız Sivas ilinde yeni bir üniversitenin kuruluş hazırlıkları 29 Ekim 1973 yılına kadar ikmal edilecektir.

Ayrıca herhangi bir fakülte veya yüksek okulu bulunmayan beş ilimizde fakülte açılabilmesi hazırlık ve incelemeleri tamamlanacaktır.

d) Zihni ve ruhi gelişimi geri kalmış, eğitim ve öğretimi güç olan çocuklar için yatılı bir özel eğitim müessesesi kurulur.

e) İzmir'de yapılmakta olan 9 Eylül Kuruluş Zafer Anıtının tamamlanması sağlanır.

MADDE 5. — Cumhuriyetin 50 nci Yılı kutlama amacıyla yapılacak her türlü törenler, toplantılar, yayınlar ve diğer faaliyetler hakkında, seçim yasakları hükümleri uygulanmaz.

MADDE 6. — Kamu kuruluşları; kutlama, programlama hazırlık ve uygulaması için 50 nci Yıl Kutlama Yüksek Kurulunun talebedeceği teknik ve idari personeli hizmet için lüzumlu araç, gereç ve malzemeyi bu komisyon emrine vermekle yükümlüdürler. Bu personelin özlük hakları, esas dairelerince karşılanır.

MADDE 7. — Bu kanun gereğince hazırlanacak program ve yatırım harcamalarını karşılamak üzere, aşağıda yazılı kaynaklardan meydana gelen bir fon teşkil edilir :

a) 1973 yılı için Maliye Bakanlığı Bütçesinden ayrılacak 80 milyon Türk lirası tutarındaki ödenek,

b) Kutlama amacı için özel ve tüzel kişiler tarafından yapılacak bağışlar, (aynî ve nakdî yardımlar)

c) Yayın, film, rozet ve benzeri faaliyet ve satışları gelirleri,

Bu fondan yapılacak tahsisler 50 nci Yıl Kutlama Yüksek Kurulunun kararı ile yapılır.

Bu fondan yapılacak her türlü harcamalarla, fona yapılacak ödeme ve bağışlar, her türlü vergi, resim ve harçlardan muafır.

Söz konusu hesaptan ve genel, katma ve özel bütçelerden yapılacak harcamalar hakkında, 2490 sayılı Artırma ve Eksiltme ve İhale Kanunu ile 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu hükümleri uygulanmaz.

Cumhuriyet Senatosu

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

çaklardaki kutlama kurul ve komitelerinin başkanları mahallin en büyük mülkiye âmirleridir. Köylerde ise kutlama komitelerine muhtarlar başkanlık eder.

Dış ülkelerde bu komiteler, büyükelçi, yoksa konsololar başkanlığında kurulur.

Üniversiteler, akademiler ve TRT, 50 nci yıldönümü kutlama programlarını, Kutlama Yüksek Kurulu ile işbirliği yaparak hazırlarlar.

MADDE 4. — Kamu kuruluşları, kutlama hazırlık ve uygulaması için; 50 nci Yıl Kutlama Yüksek Kurulunun isteyeceği teknik ve idari personeli, hizmet için lüzumlu araç, gereç ve malzemeyi bu komisyon emrine vermekle yükümlüdür. Bu personelin özlük hakları esas dairelerince karşılanır.

MADDE 5. — Cumhuriyetin 50 nci yıldönümü dolayısıyla 1973 yılı içinde;

a) Yurdun her tarafında konferans, seminer ve festivaller tertibi; kitap, broşür, film ve öğretici malzeme yayını, madalya, pul, rozet dağıtımı ve tedavülü ile v. s. hususlar ayrıca programlanır.

b) 50 nci yıl münasebetiyle Sivas'ta ilk fakültesi 29 Ekim 1973'te öğretime başlamak üzere, Cumhuriyet Üniversitesi adıyla bir üniversite kurulur.

Üniversite, kuruluşu ile ilgili harcamalar bu kanunla sağlanan fondan Kutlama Yüksek Kurulu kararı ile yapılır.

c) Kurtuluş Savaşında gösterilen kahramanlıkları ve Büyük Zaferi tarihe mal etmek için yurdun çeşitli yerlerinde kurum ve derneklerce yaptırılacak anıtların tamamlanmasına bu kanun ile sağlanan fondan Kutlama Yüksek Kurulunun kararı ile yardım yapılabilir.

MADDE 6. — Cumhuriyetin 50 nci yılını kutlama amacıyla yapılacak her türlü törenler, toplantılar, yayınlar ve diğer faaliyetler hakkında seçim yasakları hükümleri uygulanmaz.

MADDE 7. — Cumhuriyetin 50 nci yıldönümü bayramı, hazırlanacak programa göre; 26 Ekim 1973 günü saat 13,00'te başlar ve 30 Ekim 1973 günü saat 24,00'te sona erer.

(S. Sayısı : 226)

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Hâtıra paralar :

MADDE 8. — Cumhuriyetin 50 nci Yıldönümünün hâtırası olarak 25 milyon TL. tutarında altın ve gümüşten mamul paraların tedavüle çıkarılması ile Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

MADDE 9. — Kutlama programı, tören süsleme ve ışıklandırma esasları, törenlerde kullanılacak vecize, döviz ve benzerlerinin metinleri, fondan yapılacak sarfiyatın esasları, bakanlıklar ve diğer kamu kuruluşları dışından çalışmalara katılacaklara verilecek jüri ödeneği, hakkı huzur ve yol masrafları ödemesi esasları ile bu konularda 50 nci Yıl Kutlama Yüksek Kuruluna verilecek yetkiler Bakanlar Kurulu kararı ile tespit edilir. Bu konularda gerektiğinde yönetmelikler hazırlanır.

Yürürlük :

MADDE 10. — Bu kanun yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 11. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

(Geçici Komisyonun kabul ettiği metin)

MADDE 8. — Cumhuriyetin 50 nci yıldönümünün hâtırası olarak 25 milyon TL. sına kadar altın ve gümüşten mamul paraların tedavüle çıkarılmasına Maliye Bakanlığı yetkilidir.

MADDE 9. — Bu kanun gereğince hazırlanacak program ve yatırım harcamalarını karşılamak üzere, aşağıda yazılı kaynaklardan meydana gelen bir fon teşkil edilir ;

a) 1973 yılı için Maliye Bakanlığı bütçesinden ayrılacak 80 milyon TL. tutarındaki ödenek,

b) Kutlama amacı ile özel ve tüzel kişiler tarafından yapılacak bağışlar (aynî ve nakdî yardımlar),

c) Yayın, film, rozet ve benzerleri faaliyetlerle satışlar sonucu sağlanacak gelirler,

Bu fondan yapılacak her türlü harcamalar, fona katılan ödeme ve bağışlar, her türlü vergi rüsum ve harçlardan muafıtır. 50 nci Yıldönümü Kutlama Yüksek Kurulunca onaylanan programları için ilgili makamlar tarafından yukarıda söz konusu edilen fondan yapılacak harcamalar hakkında 2490 sayılı Artırma ve Eksiltme ve ihâle Kanunu ile 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu hükümleri uygulanmaz.

MADDE 10. — 5 nci maddede gösterilen hizmetlere ait hesap usulleri, kutlama programı, tören süsleme ve ışıklandırma esasları törenlerde kullanılacak vecize, döviz ve benzerlerinin metinleri, fondan yapılacak sarfiyatın esasları, bakanlıklar ve diğer kamu kuruluşları dışından çalışmalara katılacaklara verilecek jüri ödeneği, huzur hakkı ve yol masrafları ödemesi esasları ile bu konularda 50 nci Yıl Kutlama Yüksek Kuruluna verilecek yetkiler Bakanlar Kurulu kararı ile tespit edilir. Bu konularda gerektiğinde yönetmelikler hazırlanır.

MADDE 11. — Millet Meclisi metninin 10 ncu maddesi 11 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Millet Meclisi metninin 11 nci maddesi 12 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

